

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Vzdělávací program

RESTART – Tuzemské stáže ve škole

Akreditace – MSMT- 10649/2014-1-291 platí do 16.6.2017

Anotace

Stáže na školách budou vždy zajištěny na třech druzích škol MŠ, ZŠ a SŠ). Účastníci si dle vlastního výběru vyberou místo - školy jsou zastoupeny ve 4 okresech a to Ostrava, Opava, Nový Jičín, Frýdek Místek. Forma je stáže je exkurze s vedoucím pracovníkem a získané zkušenosti ze stáže využijete ve vlastní manažerské praxi, např. při rozšiřování ICT do procesů školy, při odborném a personální rozvoji svých kolegů, při sdílení zkušeností s manažery z jiných škol.

Cílová skupina

Pedagogičtí pracovníci škol

Vzdělávací cíl

Cílem stáže je zvýšit kompetence vedoucích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky. Účastníci stáží se seznámí s prostředím jiné školy, sdílejí si vzájemné zkušenosti v řídicí práci.

Účastníci stáží:

- se seznámí s prostředím jiné školy
- diskutují mj. způsoby nasazení ICT do procesů výuky a řízení
- sdílejí si vzájemné zkušenosti v řídicí práci.

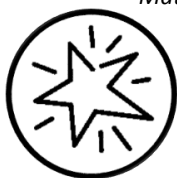
Vyhodnocení akce

Účastníci kurzu diskutují pod vedením lektora (vedoucího pracovníka) se zpětnou vazbou, kriticky hodnotí edukační dopad stáže na svou práci. Účastníci vyplní evaluační dotazník.

Technické zabezpečení akce

Lektor bude mít k dispozici dataprojektor nebo projekční dotykovou obrazovku, připojení k internetu, PC/NTB pro lektora a učebnu s odpovídajícím počtem PC/NTB dle počtu účastníků stáže.

*Materiál je publikován pod licencí Creative Commons - Uveďte autora-Neužívejte komerčně-Nezasahujte do díla 3.0 Česko
Výukový materiál pro projekt RESTART, reg. č. CZ.1.07/1.3.00/51.0004*

Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum Nový Jičín,
příspěvková organizace, Štefánikova 7/826, 741 11 Nový Jičín, IČO 62330403, DIČ CZ62330403

Metodické poznámky k programu

Stáže na školách budou vždy zajištěny na třech typech škol. Účastníci si dle vlastního výběru vyberou místo a typ stáže na různých typech škol. Školy budou vybrány na základě doporučení jako Příklady dobré praxe. Jsou zastoupeny ve 4 okresech a to Ostrava, Opava, Nový Jičín, Frýdek Místek. Stáže budou realizovány formou exkurze s vedoucím pracovníkem s následnou diskusí se zpětnou vazbou.

Forma – prezenční - exkurze a seminář, hodinová dotace 4 h (4 h prezenčně).

Přehled témat prezenční části výuky (4 h)

1. Tvorba koncepce (vize) + rozpracování do operativních plánů (1 h)

Tuzemské stáže ve škole
Projekt RESTART, reg. č. CZ.1.07/1.3.00/51.0004

Seznámení s náplní kurzu

1. Tvorba koncepce (vize) + rozpracování do operativních plánů (1 h)
2. Vnitřní hodnocení školy – Autoevaluace (1 h)
3. Vnitřní kontrolní systém, prevence rizik (1 h)
4. Personální politika ředitele, prevence rizik (1 h)

1. Tvorba koncepce (vize) + rozpracování do operativních plánů

- o Efektivní postupy v řízení školy = efektivní plánování
- o Plán je rámec a rozvrh úkolů
- o Plán je podmínkou k celkovému zlepšení školy

V úvodu stáže jsou účastníci seznámeni s pravidly bezpečnosti chování ve škole, kde se budou pohybovat. Vedoucí stáže-lektor (vedoucí pracovník školy) je seznámí s programem, který je připraven a s úkolem, který je na závěr stáže čeká. Toto je nezbytné učinit před zahájením stáže, protože účastníci jsou vedeni ke sledování využívání ICT ve všech procesech, se kterými se budou ve škole seznamovat.

První část stáže zpravidla probíhá v místnosti, kde jsou účastníkům kurzu k dispozici strategické materiály školy (ŠVP, zřizovací listina školy, apod.), legislativní dokumenty (vnitřní předpisy školy, VKS,..) a jsou k dispozici ICT nástroje pro jejich prezentaci.

Účastníkům je představena vize školy a strategie, jakým je naplňována. V souvislosti s tím je prezentován systém efektivního plánování vedoucího pracovníka jako nástroj k minimalizaci neefektivních postupů v řízení školy. Zde lektor upozorní např. na www stránky, které poskytují legislativní rámec - online prostředí portálu veřejné správy na <http://portal.gov.cz> vč. konkrétní

ukázky zobrazení školského zákona v platném znění (561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání). Dále je jim zdůrazněno, že portál poskytuje službu vyhledávání zákonů zdarma.

Možná struktura informací o vyhledávání zákonů:

- vyhledání v textu předpisu
- vyhledání dle čísla předpisu resp. částky sbírky
- dle názvu nebo jeho části.

Dále je účastníkům detailně představen web MŠMT věnovaný legislativě a rozdělení jednotlivých předpisů na <http://www.msmt.cz/ministerstvo/urednik>, popř. www stránky MSK věnované školství na <http://www.msk.cz/cz/skolstvi/legislativa-40527/> Upozorní na zajímavý metodický materiál k přípravě strategie školy (vč. pomocných nástrojů, tabulek, schémat) na http://www.mkrumlov.cz/download/projekt-vzdelavani/15_0033_MKrumlov_Strategie_rizeni.pdf

Lektor definuje účastníkům plán jako rámeček a rozvrh úkolů, které rozpracovávají záměry managementu. V tomto smyslu kvalitní plán vytváří prvotní podmínku k celkovému zlepšení školy, zamezuje pronikání nepodstatných každodenních činností do priorit, zvyšuje efektivitu využívání lidských, materiálních a ekonomických zdrojů.

Společně s účastníky definuje strategický plán jako vyjádření předpokládaného vývoje školy v dlouhodobějším časovém horizontu (připravován na více let), lektor zároveň upozorňuje na kratší plánování odpovídajícímu operativnímu řízení (plánujeme zde na základě předchozí zkušenosti).

K vizi školy doporučí účastníkům článek <http://www.ucitelske-listy.cz/2009/06/ludvik-eger-jak-by-mela-vize-skoly.html> a dále evaluaci školy jako východisko nové strategie <http://www.csicr.cz/html/PosouzeniSystemuEvaluace/flipviewerexpress.html>. Jako zajímavá zjištění prezentuje pro rozvoj ZŠ článek ČŠI <http://www.csicr.cz/html/TALIS-SouhrnZ/flipviewerexpress.html>

1. Tvorba koncepce (vize) + rozpracování do operativních plánů

- o Definuje priority
- o Zvyšuje efektivitu využívání zdrojů:
 - o lidských,
 - o materiálních
 - o ekonomických
- o Kde je zde místo ICT?

Lektor nyní zaměří pozornost účastníků na základní dokument, kterým je v tomto smyslu pro školu školní vzdělávací program. V jeho textu vyhledávají strategii řízení rozvoje lidí, materiální rozvoj. Strategii ekonomického rozvoje (vzhledem ke způsobu financování školy) více hledají v práci se žáky, ale upozorní na nezbytné začlenění VKS (což bude dále v obsahu kurzu).

Upozorní účastníky, že jde o „živý“ dokument, který prochází průběžnou aktualizací (zpravidla koresponduje se změnami RVP pro příslušný druh školy nebo zásadními změnami v kurikulu jednotlivých vzdělávacích oblastí – typický je v tomto směru vývoj ICT). Platné verze Rámcových vzdělávacích programů jsou publikovány na <http://www.nuv.cz/t/rvp>

V závěru lektor shrnuje ve skupinovém rozhovoru, že plánování je záležitostí vedení školy, nemělo by být pouze výsledkem činnosti jednoho člověka. A východiskem pro ně je dobré zmapování výchozího stavu. V dalším kroku pak účastníci s lektorem vyberou cíl, který je pro školu prioritou (např. posílení školy v oblasti lidských zdrojů), cíl upraví metodou SMART a dále s ním v dokumentech pracují v konkrétní podobě (cíle jsou specifické, měřitelné, akceptovatelné, realistické a termínované; v současné době se přidává ještě E, R hodnocený a průběžně hodnocený). Příklad je také v článku, který metodu popisuje na https://cs.wikipedia.org/wiki/SMART_metoda

Místo pro zapojení ICT ve škole je téměř všude

OPROFIL ŠKOLA²¹ - ZAPOJENÍ ICT DO ŽIVOTA ŠKOLY

Výborným nástrojem pro plánování a rozvoj ICT ve škole (a to v celé šíři jeho možností od výuky pro řízení školy) je nástroj Profil Škola21. Jde o model integrace technologií do života školy. Tento evaluační nástroj na základě sledování více různých indikátorů pomáhá školám zjistit, do jaké míry se jim daří začlenit informační a komunikační technologie (4 fáze vývoje). Nástroj sleduje 29 indikátorů seskupených pět oblastí:

- řízení a plánování
- ICT ve školním vzdělávacím programu
- profesní rozvoj
- integrace ICT do života školy
- ICT infrastruktura.

Škola tímto nástrojem dokáže mapovat a popsat aktuální stav začlenění ICT do výuky a naplánovat si, ve kterých oblastech (konkrétněji indikátorech) se chce v plánovaném období rozvíjet a do jaké úrovně. Je vhodné zaměřit se vždy na přiměřený počet kritérií a reálný posun, aby využití nástroje bylo motivační.

2. Vnitřní hodnocení školy – Autoevaluace (1 h)

2. Vnitřní hodnocení školy – Autoevaluace

Hodnocení školy - právní předpisy aplikovat na konkrétní podmínky školy formou vnitřních předpisů

Základní informací pro účastníky v této části kurzu je upozornění, že školský zákon ukládá školám povinnost provádět vlastní hodnocení školy neboli autoevaluaci. Účastníci si již u nástroje Profil Škola21 udělali představu o způsobu vnitřního hodnocení školy. Lektor jim předkládá další nástroje, které ve své škole používá, resp. zdroje informací na internetu jsou pro tento účel dobře využitelné jako např.:

- <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/autoevaluace>
- <http://www.reditelskoly.cz/public/autoevaluace.pdf>
- <http://www.nuv.cz/ae/4-autoevaluace-skoly> .

2. Vnitřní hodnocení školy – Autoevaluace

Vlastní hodnocení školy:
Oplánované
Osystematicky připravené
Ocilené
Ořízené
Os využitím ICT

Lektor rozdělí skupinu po 2-3 účastnících a zadá jim formou brainstormingu vytvořit seznam podmínek pro autoevaluaci ve škole. Každá skupina prezentuje svůj výstup a shromáždí takto společný seznam.

Hodnocení školy

Interní (vnitřní)	Externí (vnější)
Kdo: Škola	Kdo: Česká školní inspekce MŠMT/Krajský úřad/Zřizovatel Průzkumy PISA apod.
Cíl: - zjistit výchozí stav a potřeby školy pro plánování dalšího rozvoje - upravovat školní vzdělávací program	Cíl: - cíle a kritéria jsou dána zadavatelem hodnocení (např. plán hlavních úkolů ČŠI)

V závěru této části kurzu rozdělí lektor hodnocení školy na interní (zde si účastníci již dosadí pojem autoevaluace) a externí. Zde je zejména seznámí s aktuálními požadavky ČŠI v Kritériích hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání (schvaluje ministr školství), tyto jsou dostupné na

<http://www.csicr.cz/cz/DOKUMENTY/Kriteria-hodnoceni> Jako další častý požadavek na školy z pohledu externí evaluace školy účastníci zpravidla uvádějí různá (i mezinárodní) šetření jako např. PISA, TIMSS, ICILS.

Požadavky právních předpisů vztahujících se k hodnocení školy by měly být aktualizovány na konkrétní podmínky školy formou vnitřních řídicích aktů. Právní dokumenty definují vlastní hodnocení školy jako plánované, systematicky připravené, cílené a řízené.

3. Vnitřní kontrolní systém, prevence rizik (1 h)

3. Vnitřní kontrolní systém, prevence rizik

Kontrolní systém organizace:

- systém vnitřních předpisů
- přes celou organizační strukturu
- účelné rozdělení pravomocí

Lektor charakterizuje kontrolní systém organizace jako systém vnitřních předpisů, který postihuje celou řízenou organizační strukturu (vnitřní kontrolní systém ve škole). Jeho funkčnost zajišťuje účelné rozdělení pravomocí, což je zásadní prvek pro realizaci jakékoliv činnosti. Organizace zřizované krajem resp. obcemi (tj. střední, základní a mateřské školy) realizují veřejnosprávní kontrolu ve třech fázích:

- předběžná veřejnosprávní kontrola (předchází samotnému schválení předmětné operace)
- průběžná veřejnosprávní kontrola (při přímém uskutečňování operací)
- následná veřejnosprávní kontrola (je prováděna po vypořádání a vyúčtování operací, používají se hodnotící a revizní postupy).

Lektor s účastníky navštíví ekonomické oddělení školy, kde jim prezentuje jednotlivé doklady, kterými se dokladuje provádění výše uvedených kroků kontroly. Legislativní rámec veřejnosprávní kontroly si účastníci kurzu individuálně dohledají na <http://portal.gov.cz>:

- 416/2004 Sb. prováděcí vyhláška k zákonu o finanční kontrole
- 320/2001 Sb. Zákon o finanční kontrole.

3. Vnitřní kontrolní systém, prevence rizik

Podstatou a posláním kontroly je:

- Očasně zjištění odchylek od původních záměrů
- Jejich rozbor
- Přijetí závěrů k nim

Na praktickém příkladu lektor prezentuje účastníkům záznam o provedení kontroly, upozorní na náležitosti takového protokolu dle zákona. Zejména účastníkům zdůrazní, že podstatou a posláním kontroly je včasné zjištění odchylek od původních záměrů, jejich rozbor a přijetí závěrů k nim. Celá skupina pak diskutuje vlastní zkušenosti s průběhem kontrolní činnosti ve své škole, jak se jich dotýká, zda nějak pokrývá oblast ICT.

Lektor v souvislosti s realizací projektů Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost ve školách účastníky upozorní na provádění kontroly realizovaného projektu, forma kontroly může být dle PpP v8 administrativní, kontroly na místě resp. monitorovací návštěva.

4. Personální politika ředitele, prevence rizik (1 h)

4. Personální politika ředitele, prevence rizik

V zájmu plnění hlavních úkolů organizace se řízení lidských zdrojů musí zabývat:

- Otvorbou personální strategie
- Oplánováním
- Ovytvářením a analýzou pracovních míst

V poslední části stáže se lektor zaměří na plnění hlavních úkolů organizace při řízení lidských zdrojů. Upozorní účastníky na skutečnost, že se vedení školy musí zabývat tvorbou personální strategie, plánováním a celou řadou souvisejících činností. Využití ICT v této činnosti vedení organizace je značně omezené. Lektor upozorní pouze na příklady personálních serverů, osobnostních testů, které lze využít:

- <http://testosobnosti.zarohem.cz/test.asp>
- <http://www.test-osobnosti.cz/>

4. Personální politika ředitele, prevence rizik

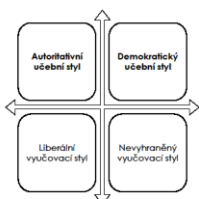

U pracovníků se věnuje jejich:

- Oziskávání
- Ovýběru
- Opřijímání a orientaci
- Omotivování
- Ohodnocení
- Ovzdělávání

V závěrečné části stáže se lektor věnuje orientaci, motivování, hodnocení a vzdělávání pracovníků v oblasti využívání ICT. Skupina navštíví různé učebny školy, které jsou vybaveny ICT, popř. diskutují s metodikem ICT o tom, jak jsou tyto prostředky přístupné učitelům a žákům. Jako příklad uvádějí řešení ve své škole (přístupnost, četnost využití, míra vybavenosti).

Vyučovací styly učitelů a práce s nimi

Další aktivita se týká celé skupiny. Jednotlivci si vyhodnotí, jaký je jejich vyučovací styl a sestaví si matici zastoupení jednotlivých stylů ve skupině. Lektor vyhodnotí, jaké styly jsou nejvíc zastoupené a co je pro ně typické.

V závěru výkladu se lektor ještě jednou vrátí k aplikaci Profil Škola21 a zaměří pozornost účastníků na oblast profesního rozvoje a zde na pět sledovaných indikátorů (srovnává nejnižší a nejvyšší fázi vývoje) a každý jednotlivě si vyhodnotí, ve které fázi se nachází:

- Uvědomění a zapojení učitelů (Jen někteří učitelé mají zájem vzdělávat se v oblasti ICT. - Učitelé mají potřebu soustavného profesního rozvoje, kterou uspokojují prostřednictvím aktivního zapojení do pracovních skupin (typicky online – např. na portálu RVP), vytvářejí si osobní kontakty a seznamují se s aktuálními výzkumy.)
- Plánování (Zainteresovaní jedinci si určují potřeby pro svůj rozvoj v oblasti ICT sami. Rozvoj v oblasti ICT není vedením školy ovlivňován. - Učitelé průběžně provádějí autoevaluaci a její výsledky promítají do společně připravovaného plánu profesního rozvoje. Navzájem si pomáhají.)
- Zaměření (Profesní rozvoj je zaměřen na osvojení základních ICT dovedností. - Škola po dohodě se zaměstnanci připravuje program profesního rozvoje na základě plánu rozvoje celé školy a v souladu s jejími specifickými potřebami.)
- Sebedůvěra (Učitelé mají základní znalosti, ale nemají dostatek sebedůvěry k tomu, aby uplatňovali ICT ve výuce. - Učitelé jsou sebejistí při využívání ICT. Svoje zkušenosti a inovativní postupy ochotně sdílejí s kolegy ve vlastní škole i mimo ni.)
- Neformální způsoby profesního rozvoje (Ke sdílení nápadů a příkladů dobré praxe mezi učiteli dochází jen zřídka. - Sdílení nápadů a příkladů dobré praxe mezi učiteli je plně začleněno do chodu instituce a přesahuje její rámec (sdílení s kolegy mimo školu).)

Viz <http://skola21.rvp.cz/informace/metodicky-pruvodce-profil-skola21>

Úkol

OVýběr konkrétního nasazení ICT, které pro vás bylo inspirující

OMohla by být nasazena ve vaší škole?

OMetodický cíl

Očeho tím dosáhnu?

Oje nezbytné využití ICT?

Ojsou připraveni vaši učitelé?

Účastníkům je nasdílen projektový formulář pro zpracování výstupu je jim vysvětleno, jak přistupovat ke kritickému zhodnocení průběhu stáže, vyhledání zajímavého řešení řízení školy (výuky) pomocí ICT a toto rozpracovat jako podklad pro jeden z bodů strategie školy (návrh na zapracování při aktualizaci ŠVP).

Lektor se dohodne s účastníky na časovém intervalu (cca do 15 min), způsobu komunikace a rozsahu pomoci účastníkům při zpracování úkolu. Účastníci jsou předem seznámeni se způsobem hodnocení svých úkolů (např. 1-5 jako ve škole, 100-0 výše bodování, slovní hodnocení, skupinové hodnocení).

Účastník bude při zpracování úkolu reflektovat následující cíle:

- Čeho chci nasazením ICT nástroje ve škole dosáhnout?
- Je pro tento záměr nezbytné využití ICT nebo jsou možné jiné varianty?
- Jsou na takovou změnu připraveni učitelé ve škole?
- Jak si ověřím, že jsem dosáhl(a) plánovaného výsledku?

Lektorem je účastníkům poskytnuto hodnocení a zpětná vazba, jak úkol splnili, co mohli řešit jinak, jak ještě mohli v tomto tématu pokročit.

Ve všech částech vzdělávacího programu se předpokládá aktivní práce účastníků.